

Faglig rapport om

Biblioteksudvikling i Udkantsområder

1st Nordic Conference on Library Development in Peripheral Regions

29. august til 2. september 2011 var Thisted Bibliotek vært ved en konference om biblioteksudvikling med særligt henblik på yderområdernes biblioteker.

Konferencen satte fokus på, hvordan vi ikke bare overlever som biblioteker i yderområderne, men udvikler dem, så vi til stadighed er på forkant og lever op til målsætninger om at give alle befolkningsgrupper et tidssvarende bibliotekstilbud. Konferencen gav et overblik over, hvad forskningen viser om udviklingen i yderområderne generelt og på biblioteksområdet. Vi hørte om konkrete tiltag i Danmark Sverige og Norge. Konferencen var for biblioteksansatte på alle niveauer og politikere.

Konferencens form, tid og sted

Konferencen fandt sted fra onsdag eftermiddag til fredag middag på Montra Hotel Hanstholm, med en udflugt til bl.a. Kirsten Kjærs Museum. Der var oplægsholdere fra Danmark Sverige og Norge, idet dog den norske oplægsholder blev akut syg og måtte erstattes med en dansk. Der var konferencedeltagere fra Danmark Norge og Nordslesvig.

ud over oplæg og foredrag lagde konferencen vægt på at vise udkantsbiblioteker i praksis og andre udkants-kulturinstitutioner. Der var således besigtigelse af Hanstholm Bibliotek, der var et aftenarrangement på Thisted Bibliotek og en tur til Kirsten Kjærs Museum i Langvad. Alle med indlagte muligheder for social kontakt og samvær, med henblik på uformel erfaringsudveksling konferencedeltagerne i mellem.

Konferencen var konciperet, planlagt og udført af ansatte ved Thisted Bibliotek med stadsbibliotekar Christian Strangholt i spidsen. Konferencen var støttet økonomisk af Styrelsen for Bibliotek og Medier og af Bibliotheca A/S.

Deltagere

I alt var der 45 eksterne deltagere (heraf 9 fra Norge) og 11 oplægsholdere (heraf 1 fra Sverige), - samt 3 optrædende, museumsleder Harald Fuglsang, violinisten Lars Kristensen og forfatteren Knud Sørensen og 3 hyggemusikere "Dina og Mads" samt Esben Halkier.

Endvidere deltog fra Thisted Bibliotek 14 ansatte (idet dog de 5 alene medvirkede ved biblioteksaftenen på Thisted Bibliotek).

Konferencens program

En liste over oplægsholdere og en kort oversigt over oplæggets indhold ses her: <http://www.thisted-bibliotek.dk/konference/program.htm>

Onsdag var der fokus på forskningen i yderområdernes forhold. Efter en velkomst fra Thisted's borgmester gav lektor Bodil Bjerring og cand. mag. Dorthe Salling Kromann oplæg om deres forskningsresultater.

Eftermiddag på Hanstholm Bibliotek. Aften på Thisted Bibliotek, med arrangement med Knud Sørensen og socialt samvær.

Torsdag var der oplæg fra Bibliotekspraktikere: Inger Edebro Sikström, Umeå Bibliotek om samarbejde mellem små og store biblioteker. Mogens Larsen, Silkeborg Bibliotekerne om "åbne biblioteker". Bibliotekschef Bente Kristoffersen og udviklingsmedarbejder Louise Eltvéd Krogsgaard, Brønderslev om mobile biblioteker, Bibliotek, biblioteksleder Martin Lundsgaard-Leth, Ikast-Brande Bibliotek om brug af frivillige i folkebibliotekerne.

Der var desuden et oplæg om lokal identitet ved arkivar, cand. mag. Orla Poulsen og et oplæg om oplevelseskapital i udkants-Danmark ved cand. mag. Tina Thor Jørgensen.

Torsdag eftermiddag:

Besøg på Kirsten Kjærs Museum i Langvad med fortælling om og rundvisning på museet ved museumsleder Harald Fuglsang.

Derefter Koncert i museets nybyggede koncertsal ved violinist Lars Kristensen.

Torsdag aften var der festmiddag.

Fredag handlede om perspektiver og realiteter:

Lektor Jørgen Møller, Aalborg Universitet, gav et oplæg med eksempler om udvikling og afvikling i landdistrikterne. Direktør Michel Steen-Hansen, Danmarks Biblioteksforening holdt oplæg om centralisering af kulturen i et lille land. Efterfulgt af debat mellem deltagere og oplægsholdere.

Endelig holdt Direktør Jens Thorhauge, Bibliotek og Medier et oplæg om udkantsbibliotekernes fremtidsmuligheder.

Konferencen sluttede med frokost.

Opsamling af deltagernes evaluering.

Konferencen var fra starten tænkt som nordisk, med engelsk som konferencesprog, men tidligt i planlægningsprocessen valgte vi at fokusere på Skandinavien, bl.a. af hensyn til sproget, men også af hensyn til udbyttet, idet der trods alt er flere muligheder for en frugtbar erfaringsudveksling, når fokus er en smule snævrere.

Det var en skuffelse at den norske oplægsholder Kristian Aasbrenn fra Hedmark Fylkeshøgskole blev syg kort før konferencestart. Det lykkedes at få fat i en dansk afløser, men vi måtte nøjes med input om norske forhold fra de norske deltagere. Ligeledes måtte vi undvære kulturpolitikere. Den fra Norge inviterede kunne ikke komme, det der var lokalvalg på det tidspunkt. Kulturpolitisk ordfører Mogens Jensen fra Socialdemokratiet have givet tilsagn, men måtte melde afbud p.g.a. udskrivning af valget i Danmark.

Bortset fra det gav mange deltagere spontant udtryk for tilfredshed og begejstring over såvel konferencens tema som dens konkrete udførelse. Det er vores vurdering, at ikke mindst de kulturelle og sociale dele af konferencen er af betydning. Personlig erfaringsudveksling mellem personer i nogenlunde samme arbejdsituation er af stor værdi og bør ikke mangle ved siden af de traditionelle, formelle oplæg og debatter. Muligheden for denne erfaringsudveksling findes i de sociale arrangementer.

Det lykkedes at holde deltagerprisen på et acceptabelt niveau i kraft af et stort forarbejde med forhandlinger om sted, indhold og priser. Konferencestedet var velvagt, Montra Hotel Hanstholm et rutineret conferencehotel, hvorved vi undgik for mange bekymringer om trivialiteter, og det er smukt beliggende i et aktuelt yderområde et stenkast fra Nationalpark Thy.

På trods af at konferencen tidsmæssigt fandt sted på et tidspunkt tæt på andre store bibliotekskonferencer i Danmark, lykkedes det at samle deltagere nok til at det gav mening at holde konferencen og til at budgetterne nogenlunde kunne holde. Vi tager det som et tegn på, at der er et reelt behov for denne conference.

Vores interne evaluering nåede frem til, at konferencen forløb som ønsket bortset fra afbuddene i sidste øjeblik. Vi havde på forhånd investeret ganske mange timer i planlægningen, idet vi fandt emnet vigtigt. Denne investering gav som resultat en god, velafviklet conference.

Konferencen var tænkt som en start, idet værterne naturligt nok mener, at de skandinaviske yderområders biblioteker fortsat bør udvikles. Thisted Bibliotek kan næppe påtage sig at gennemføre en sådan conference hvert eller hvert andet år. Vi har på idéniveau drøftet, om det var muligt at etablere en virtuel, netbåret erfaringsudveksling, hvilket vi dog ikke er gået videre med, idet biblioteksverdenen allerede rummer mange muligheder for at komme til orde på skrift og på net. Det at holde konferencer i det hele taget er også et udtryk for, at det direkte, personlige møde stadig er vigtigt, trods de muligheder der ligger i nettet. Der blev ved afslutningen givet udtryk for håbet om, at andre ville fortsætte, så vi kan etablere en tradition for udkantsbiblioteks-konferencer.

Thisted Biblioteks

Stabsleder Henrik Jespersen